

AAN de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

DATUM 21 november 2008

ONS KENMERK z2008-00779

CONTACTPERSOON

070-8888500

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP Verwerking van persoonsgegevens door collectieven in de Zorgverzekeringswet

Per brief van 2 juni 2008 heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) verzocht advies uit te brengen over het verwerken van persoonsgegevens door collectieven in de Zorgverzekeringswet. Het CBP biedt u zijn excuses aan voor de vertraging die is opgetreden bij de behandeling van uw verzoek.

Bij de inwerkingtreding van de Zorgverzekeringswet (Zvw) op 1 januari 2006 zijn verschillende collectieve contracten afgesloten met zorgverzekeraars, veelal met een looptijd van drie jaar. Deze contracten lopen eind 2008 af. Bij collectieven die vervolgens een contract sluiten met een andere zorgverzekeraar rijst de vraag op welke wijze de collectief verzekerden gericht kunnen worden geïnformeerd over deze wijzigingen, waarna de verzekerden kunnen besluiten al dan niet over te stappen naar de verzekeraar waarmee het nieuwe collectieve contract is gesloten.

Complicaties hierbij zijn onder meer:

- dat de individuele verzekeringsovereenkomsten over het algemeen zonder tussenkomst van het collectief worden gesloten, waardoor het collectief geen overzicht heeft van de personen die op basis van de collectieve overeenkomst een individuele verzekeringsovereenkomst hebben gesloten;
- dat de verzekerden jaarlijks van verzekeraar kunnen wisselen en dus niet noodzakelijkerwijs aan het eind van de looptijd van de collectieve overeenkomst nog steeds verzekerd zijn bij de verzekeraar waarmee een paar jaar eerder een collectieve overeenkomst is gesloten.

U heeft het CBP twee vragen gesteld, die in feite verschillende opties vertegenwoordigen:

1. Kunnen NAW-gegevens van verzekeraar A, al dan niet via het collectief, worden overgedragen aan verzekeraar B, zonder voorafgaande ondubbelzinnige toestemming van de collectief verzekerden? Verzekeraar B zou vervolgens de collectief verzekerde personen gericht kunnen benaderen met een collectief verzekeringsaanbod.
2. Onder welke voorwaarden kan het collectief zelf beschikken over NAW-gegevens van collectief verzekerden, met het doel om hen actief en gericht te informeren over (de voorwaarden van) het nieuwe collectieve arrangement en de verkozen verzekeraar? Het collectief zou als toetredingsvoorwaarde tot de collectiviteit kunnen stellen dat de deelnemers erin toestemmen dat het collectief hun NAW-gegevens verwerkt (met als grondslag artikel 8 sub a Wbp) en het collectief zou een contractueel recht op teruglevering van de zorgverzekeraar kunnen bedingen.

Het CBP is van oordeel dat de hierna volgende opties vanuit het oogpunt van de Wet bescherming persoonsgegevens de voorkeur verdienen:

- a. Bij het sluiten van een overeenkomst met de zorgverzekeraar op basis van een collectief contract kan als voorwaarde worden gesteld dat de zorgverzekeraar de NAW-gegevens van de betrokkene mag verstrekken aan het collectief. Bij een dergelijke toetredingsvoorwaarde is sprake van ondubbelzinnige toestemming (als bedoeld in artikel 8 sub a Wbp) voor de daaruit voortvloeiende gegevensverstrekking.
- b. Een tweede optie is het verstrekken van NAW-gegevens door verzekeraar A aan verzekeraar B zonder tussenkomst van het collectief (op grond van artikel 8 sub f Wbp). Daarbij moet door verzekeraar A echter wel een belangenafweging worden gemaakt tussen de belangen van verzekeraar B (bedrijfsbelang) en de belangen van de groep betrokkenen. In de regel is de verantwoordelijke (in casu de verzekeraar) verplicht de betrokkene vooraf te informeren over de voorgenomen verstrekking en hem in de gelegenheid te stellen hiertegen bezwaar te maken (opt out). Indien de betrokkene bezwaar maakt, dient dit bezwaar te worden meegewogen in de afweging die de verantwoordelijke moet maken. In dit geval zal een dergelijk bezwaar steeds tot gevolg moeten hebben dat de verwerking (die immers plaatsvindt met het oog op marketing en het belang van de betrokkene bij een goedkope zorgverzekering) niet kan plaatsvinden.

Het is echter wel de vraag of verzekeraar A hieraan mee wil werken, aangezien de gegevensverstrekking slechts in het belang van verzekeraar B plaatsvindt. Een oplossing hiervoor zou kunnen zijn dat de zorgverzekeraars gezamenlijk afspraken op dit punt maken. Indien voor deze constructie wordt gekozen moeten de verzekerden, bijvoorbeeld op het moment dat zij de overeenkomst sluiten, worden geïnformeerd over de voorgenomen gegevensverstrekking ten tijde van het beëindigen van de collectieve overeenkomst (indien zij op dat moment nog steeds bij de betreffende verzekeraar verzekerd zijn) en moeten zij de mogelijkheid krijgen hiertegen bezwaar te maken. Daar komt bij dat de belangenafweging vereist dat de verzekeraars bepaalde waarborgen inbouwen, zoals het niet verstrekken van geheime adressen zonder de ondubbelzinnige toestemming van de betrokkenen.

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn.
Hoogachtend,
Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

mw. mr. dr. J. Beuving
collegelid